

Informacja Rzecznika Prasowego Prezesa GUS na temat spisu próbnego do PSR 2010

W dniach **od 14 września do 23 października 2009 r.**, według stanu na dzień 30 czerwca 2009 r. godz. 24⁰⁰, odbywa się spis próbny do Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Przeprowadzany jest on na terenie czterech wybranych gmin:

- Gniezno – gmina wiejska w powiecie gnieźnieńskim w województwie wielkopolskim;
- Kamień – gmina wiejska w powiecie rzeszowskim w województwie podkarpackim;
- Kołobrzeg – gmina wiejska w powiecie kołobrzeskim w województwie zachodniopomorskim;
- Rutki – gmina wiejska w powiecie zambrowskim w województwie podlaskim.

Spis próbny objął blisko 3700 gospodarstw rolnych. Badane są wszystkie gospodarstwa rolne, których użytkownikami są osoby fizyczne oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej. Spis próbny został poprzedzony obchodem przedspisowym. W spisie próbnym bierze udział 42 rachmistrzów spisowych.

Ten najważniejszy etap przygotowań do PSR 2010 został zorganizowany w celu sprawdzenia rozwiązań metodologicznych, organizacyjnych i technicznych przewidzianych do zastosowania w spisie powszechnym, a zwłaszcza:

- sprawdzenia skuteczności zastosowanych metod zbierania danych oraz weryfikacja jakości danych,
- sprawdzenia możliwości konstruowania modeli matematycznych przy opracowaniu wyników spisu,
- sprawdzenia możliwości weryfikowania próby do dalszych badań statystycznych.

Dane w spisie próbnym, w pierwszej kolejności, zostały zebrane ze źródeł administracyjnych i wprowadzone do elektronicznego formularza gospodarstwa rolnego. Są to dane o rolniku i jego gospodarstwie rolnym, m.in. dane adresowe, jak i ogólne informacje dotyczące

gospodarstwa rolnego (powierzchnia ogólna gospodarstwa, powierzchnia użytków rolnych, gruntów leśnych w gospodarstwie, liczba zwierząt gospodarskich itp.). Następnie informacje te podczas spisu próbnego są weryfikowane i uzupełniane przez użytkowników gospodarstw rolnych.

Pozostałe dane, niewystępujące w systemach informacyjnych, są zbierane od respondentów za pomocą następujących metod:

- o od 14 września do 16 października 2009 r. prowadzony był samospis internetowy (**CAII** – Computer Assisted Internet Interview),
- o od 21 września do 23 października 2009 r. ankieterzy statystyczni przeprowadzają wywiady telefoniczne z użytkownikami (**CATI** – Computer Assisted Telephone Interview),
- o od 21 września do 23 października 2009 r. rachmistrze spisowi prowadzą wywiady bezpośrednie z użytkownikami, rejestrowane na przenośnym urządzeniu elektronicznym typu hand-held (**CAPI** – Computer Assisted Personal Interview).

We wszystkich metodach zbierania danych wykorzystywany jest ten sam rodzaj elektronicznego formularza spisowego.

Ze względu na całkowitą elektroniczną procesy przygotowywania danych początkowych, zbierania, przetwarzania i opracowywania danych spisowych zaprojektowano architekturę teleinformatyczną, której centralnym punktem jest Operacyjna Baza Mikrodanych (OBM). Stanowi ona centralną składnicę danych operacyjnych, do której trafiają dane zebrane za pomocą formularzy elektronicznych oraz pobierane są dane niezbędne do funkcjonowania tych trzech kanałów gromadzenia danych (CAII, CAPI, CATI).

Kanał CAII był udostępniony użytkownikom jako pierwszy i zamknięto go tydzień przed datą zakończenia spisu próbnego. Do dokonania samospisu poprzez wypełnienie formularza elektronicznego konieczne było posiadanie loginu i hasła, dostarczanego użytkownikom gospodarstw rolnych przez rachmistrzów spisowych w trakcie obchodu przedspisowego. Dodatkowo stworzono możliwość wypełnienia formularza w trybie off-line. Po zakończeniu pracy z formularzem był on przesyłany do OBM i tam w przypadku prawidłowego wypełnienia następowało jego zatwierdzenie lub w przypadku braków informacji dalsze przetwarzanie, a w konsekwencji przekierowanie do uzupełnienia w pozostałych kanałach zbierania danych.

Kanał CATI został uruchomiony tydzień później niż kanał CAII i pełni rolę uzupełniającą. Jest on wykorzystywany głównie do przeprowadzania spisu u użytkowników zamieszkujących poza terenami gmin objętych spisem próbnym, ale posiadających na ich terenie gospodarstwa rolne. Kanał CATI nie jest stosowany do pozyskiwania danych od osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej. Zadaniem ankieterów statystycznych, którzy realizują spis tą metodą jest zbieranie danych i wypełnianie formularza tylko w trakcie rozmowy z użytkownikiem, a w razie jego nieobecności od innych pełnoletnich osób w gospodarstwie domowym. Ankieterzy udzielają również wsparcia informacyjnego telefonującym osobom m.in. dokonującym samopisu internetowego. W przypadku jeśli formularz zostanie całkowicie wypełniony, jest on zamykany. W przeciwnym wypadku kierownik wojewódzkiego call center decyduje czy powtórnie przeprowadzić wywiad telefoniczny czy przekazać formularz do kanału CAPI. Metoda ta jest stosowana do zakończenia spisu próbnego.

Kanał CAPI został uruchomiony równocześnie z kanałem CATI. Dane spisowe zbierane są przez rachmistrzów spisowych, kierowanych przez dyspozytorów wojewódzkich. Rachmistrze spisowi przeprowadzają wywiad w miejscu siedziby głównego użytkownika gospodarstwa rolnego, w jego obecności lub innej osoby pełnoletniej. W swojej pracy posługują się przenośnymi urządzeniami elektronicznymi typu hand-held, na których zaimplementowano aplikacje formularzowe i niezbędne mapy. Dane do formularzy przesyłane są z jednodniowym wyprzedzeniem, natomiast pozyskane informacje przekazywane są w czasie codziennej synchronizacji do systemu centralnego. Jeżeli formularz jest prawidłowo wypełniony, jest on zamykany. Jeżeli nie, poddawany jest ocenie dyspozytora wojewódzkiego. W przypadku gdy formularz zostaje w tym kanale planowana jest dodatkowa wizyta rachmistrza spisowego w celu uzupełnienia danych spisowych. Metoda ta jest wykorzystywana do zakończenia spisu.

Wszystkie etapy prac spisu próbnego są na bieżąco monitorowane przez Centralne Biuro Spisowe.